

УДК 782.1:7.038.55:78.071.1Жо(045)
DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/86-3-20>

Кайлян ХУАН,
orcid.org/0009-0005-9405-2016
аспірант кафедри історії світової музики
Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського
(Київ, Україна) 1259258514@qq.com

ТРАДИЦІЇ ТА НОВАТОРСТВО В ОПЕРІ-ІНСТАЛЯЦІЇ «ПЕРЕРВАНИЙ РАЙ» ХУАНА ЖО

У статті проаналізовано оперу-інсталяцію «Paradise Interrupted» китайсько-американського композитора Хуана Жо як інноваційний зразок сучасного транскультурного музичного театру, в якому відбувається синтез елементів китайської опери кунцуй, західної академічної композиторської техніки та сучасних сценічних мультимедійних технологій. Метою статті є вивчення взаємодії традиційних китайських та новаторських західних естетичних та мистецьких принципів в опері-інсталяції «Перерваний рай» Хуана Жо. Методологічною основою дослідження є поєднання аналітичного, жанрово-типологічного, семіотичного та міждисциплінарного підходів. Аналіз музичної драматургії, вокальної та інструментальної структури здійснюється у взаємозв'язку з візуальними, просторовими та текстовими компонентами опери. Висвітлено жанрову специфіку твору, його естетичні й драматургічні особливості, зроблено акцент на інтермедіальності, полістилістичності та інсталяційному підході. Доведено, що полістилістика охоплює не лише вокальну та інструментальну драматургію, а й текстову структуру, в якій поєднуються кілька мовних рівнів і культурних кодів. На особливу увагу заслуговує інсталяційна природа сценічного простору, що трансформує слухача-глядача на активного співучасника художньої події. Також дослідження «Paradise Interrupted» демонструє новітні тенденції камерної опери та сучасні художні стратегії, де образ жінки інтерпретується крізь призму постструктуралістської деконструкції суб'єкта. Розглянута візуальна концепція постановки, зокрема чорно-білу сценографію, натхненну китайською естетикою монохромного живопису туші, що підкреслює філософію Ін-Ян. Завдяки гнучкому аудіовізуальному середовищу «Перерваний рай» репрезентує транскультурний вимір сучасної опери, демонструючи її здатність до інтеграції східної та західної естетик у єдиному креативному полі. Отже, твір функціонує як культурний гібрид, що розширює межі жанру та сприяє його подальшій еволюції в контексті глобалізованого мистецького простору.

Ключові слова: композитор Хуан Жо, «Paradise Interrupted», опера-інсталяція, транскультурність, камерна опера, мультимедійність, інтермедіальність, полістилістика.

Kailiang HUANG,
orcid.org/0009-0005-9405-2016
Postgraduate student at the World Music History Department
Ukrainian National Tchaikovsky Academy of Music
(Kyiv, Ukraine) 1259258514@qq.com

TRADITION AND INNOVATION IN HUANG RUO'S OPERA-INSTALLATION PARADISE INTERRUPTED

This article examines *Paradise Interrupted*, an opera-installation by Chinese-American composer Huang Ruo, as an innovative example of contemporary transcultural music theatre. The work synthesizes elements of traditional Chinese Kunqu opera, Western academic compositional techniques, and contemporary multimedia stage technologies. The purpose of the study is to explore the interaction between traditional Chinese and experimental Western aesthetic and artistic principles within the framework of Huang Ruo's opera-installation. The research is grounded in a combination of analytical, genre-typological, semiotic, and interdisciplinary approaches. The analysis of the opera's musical dramaturgy, vocal and instrumental texture is carried out in correlation with its visual, spatial, and textual components. Special attention is paid to the genre-specific features of the work, its aesthetic and dramaturgical innovations, and its intermedial, polystylistic, and installation-based nature. It is argued that the polystylistic dimension encompasses not only the musical language but also the textual architecture, which integrates multiple linguistic strata and cultural codes. The installation character of the staging transforms the audience into active participants in the performative event. The study highlights *Paradise Interrupted* as a manifestation of current trends in chamber opera and contemporary artistic strategies, particularly in its poststructuralist deconstruction of the female subject. The visual design, inspired by the aesthetics of traditional Chinese monochrome ink painting, and grounded in the philosophy of Yin and Yang, further enhances the transcultural resonance of the production. Through its flexible audiovisual environment, *Paradise Interrupted* exemplifies the capacity of contemporary opera to integrate Eastern and Western artistic paradigms within a unified creative space. As such, the work functions as a cultural hybrid that expands the boundaries of the genre and contributes to its ongoing evolution within a globalized artistic context.

Key words: Huang Ruo, *Paradise Interrupted*, opera-installation, transculturalism, chamber opera, multimedia, intermediality, polystylism.

Постановка проблеми. Сучасна опера постає як динамічно еволюціонуюча галузь академічної музичної культури. Серед композиторів, які формують нові тенденції у сфері музичного театру, особливе місце займає Хуан Жо (*Huang Ruo*) – один із найяскравіших представників китайської композиторської школи сьогодення. Його творчість відзначається жанровою багатогранністю, інноваційністю та глибоким осмисленням традиційної китайської музики у поєднанні з авангардними західними техніками.

Як композитор, який активно працює на перетині музичних традицій Сходу та Заходу, Хуан Жо є визнаною фігурою у світовій музичній спільноті. Потенціал композитора проявляється в його багатожанровому творчому доробку, що охоплює оркестрові опуси, камерну та хорову музику, мультимедійні та сценічні твори. Останні займають одне з ключових місць у його композиторській практиці, оскільки дозволяють йому поєднувати традиції та новаторство в межах великої драматичної форми.

Одним із цікавих зразків сценічної музики у творчості Хуана Жо є «Перерваний рай» (*«Paradise Interrupted»*) – унікальний твір, що репрезентує сучасну концепцію опери-інсталяції. Поєднуючи традиції китайської куньцзюй, західну оперну драматургію та сучасні сценічні технології, ця опера відкриває нові перспективи для осмислення жанрової гібридності та інтермедіальності в музичному театрі XXI століття.

Актуальність дослідження творчості Хуана Жо, зокрема його оперної спадщини, зумовлена зростаючим інтересом до музики східно-азійських композиторів у світовому музикознавстві. Його музична мова відображає тенденції глобального музичного простору, демонструючи можливості поєднання традиційної китайської естетики з новаторськими західними техніками письма. Вивчення *«Paradise Interrupted»* дозволяє не лише розширити уявлення про сучасні тенденції в оперному мистецтві, а й проаналізувати механізми міжкультурної взаємодії в музиці XXI століття.

Аналіз досліджень. Протягом останніх десятиліть музика китайських композиторів викликає дедалі більший інтерес, що зумовлено її активною інтеграцією в сучасний академічний простір. Зростання уваги до китайської композиторської школи свідчить про поступову зміну парадигми у вивченні музичної культури Сходу, що нині все частіше розглядається не лише крізь призму етномузикологічних досліджень, а й у контексті глобального музичного процесу.

Серед наукових праць, присвячених оперній творчості китайських композиторів, варто виокремити фундаментальні дослідження, в яких аналізуються історичні, жанрові та культурні

аспекти функціонування китайського музичного театру. Так, Лі Мін (Лі Мін, 2019) розглядає взаємозв'язки китайської та європейської опери, підкреслюючи збереження національних особливостей попри взаємовпливи; Лі Цян (Лі Цян, 2023) акцентує увагу на ролі італійської опери у формуванні китайського музичного театру та зворотному впливі китайської культури на західну сцену; К. Маккеррас (Mackerras, 2009) поглиблює порівняльний аналіз театральних традицій Заходу та Сходу, виявляючи принципові відмінності; Ненсі Юнхва Рао (Rao, 2020) простежує, як історичні форми китайської опери та її стереотипізовані західні репрезентації вплинули на сучасну азійсько-американську оперну творчість і її сприйняття у США; Лю Ле (Лю Ле, 2023) у своїй дисертації зосереджується на сучасному етапі цього діалогу, аналізуючи творчість китайсько-американських композиторів Тан Дуна та Брайт Шена, які не просто адаптують західні техніки, а й створюють новий синтетичний стиль, інтегруючи китайську музичну традицію та сучасні західні композиторські методи.

Логічним продовженням цього наукового дискурсу є вивчення оперної творчості Хуана Жо. Водночас, попри зростаючий інтерес до китайського театру в музикознавчих колах, оперна творчість цього композитора залишається недостатньо вивченою, що дисонує з її представленістю на провідних оперних сценах світу. Відсутність ґрунтовних досліджень, присвячених оперному доробку Хуана Жо, вказує на важливість подальшого осмислення його творчості, зокрема у контексті жанрових трансформацій та тенденцій розвитку сучасної опери.

Мета статті – дослідити оперу-інсталяцію «Перерваний рай» Хуана Жо в аспекті взаємодії традиційних китайських та новаторських західних естетичних та мистецьких принципів. Перелік основних завдань включає визначення стильових і драматургічних особливостей твору, його місця в сучасному оперному просторі, а також механізмів синтезу традиційного та інноваційного в художній стратегії композитора.

Виклад основного матеріалу. Хуан Жо – один із найяскравіших китайських композиторів XXI століття, носій композиторських традицій Шанхайської консерваторії та Джульєрдської школи. Сьогодні його професійна діяльність тісно пов'язана з Нью-Йорком, де композитор здійснює активну співпрацю з провідними світовими оркестрами та виконавцями. Хуан Жо також зарекомендував себе як диригент і культурний менеджер, популяризатор сучасної китайської музики в міжнародних колах. Його естетична стратегія ґрунтується на інтеграції китайських музичних концеп-

тів у західну академічну традицію, що дозволяє йому створювати музику, яка одночасно вкорінена в національному музичному мисленні та відкрита до транснаціонального художнього діалогу.

Авторський стиль композитора формує новий художній дискурс, у якому національна ідентичність проявляється через динаміку міжкультурного взаємообміну, адже творчість Хуана Жо концептуалізує музичний простір як поле постійної взаємодії історичних і сучасних звукових кодів, що визначає його мистецьку мову як глибоко персоналізовану, але водночас репрезентативну для глобального культурного контексту.

Творчий доробок Хуана Жо охоплює широкий спектр музичних жанрів, проте особливе місце в його творчості займає сценічне мистецтво, що поєднує інноваційні підходи, міжкультурний синтез і розширене розуміння взаємодії музики з простором та слухачами. Його експериментальна концепція інструментального театру знаходить вираз у таких творах як «Театр резонансу №1: Велика звукова стіна» («*Resonant Theatre No. 1: The Sonic Great Wall*», 2016) та «Театр резонансу №2: Сплетене» («*Resonant Theatre No. 2: Woven*», 2017). Обидва твори призначені для тринадцяти музикантів і передбачають інтерактивну взаємодію з аудиторією, що формує новий рівень сценічного залучення слухачів. Інший камерний, більш ранній сценічний твір – «Драма IV: До чотирьох кутів» («*Drama IV: To the Four Corners*», 2005) – досліджує роль просторового розміщення інструменталістів та їхню взаємодію в нетипових сценічних умовах, що є характерною рисою авторського підходу до музичного театру.

Безпосередньо у жанрі опери Хуан Жо звертається до принципів гібридизації традицій, поєднання різних вокальних стилів та експериментів із оркестровим складом. До камерних оперних творів належать «Американський солдат» («*An American Soldier*», 2014) та «Зв'язаний» («*Bound*», 2014), кожен з яких існує у декількох оркестрових версіях, що свідчить про гнучкість композиторського задуму. Наймасштабнішим оперним полотном у творчості композитора є триактна опера «Доктор Сунь Ят-Сен» («*Dr. Sun Yat-Sen*», 2011), представлена у двох версіях: із традиційним китайським оркестром та із західним симфонічним оркестром із залученням китайських інструментів.

Отже, сценічне мистецтво Хуана Жо вирізняється органічним поєднанням китайської музичної традиції та західних композиційних принципів, що демонструє його прагнення до інтеграції різних культурних моделей у новому художньому контексті. Особливий інтерес становить його опера-інсталяція «*Paradise Interrupted*» (2015), яка втілює авторське переосмислення традицій-

ної опери кунцюй в поєднанні з новітніми сценічними та музичними технологіями. Завдяки концептуальному підходу до драматургії та використанню символічних елементів, ця опера вписується у загальну тенденцію сучасного оперного мистецтва, що тяжіє до міждисциплінарних форм та експериментальних жанрових рішень.

Олена Берегова та Сергій Волков (Berehova & Volkov, 2020), аналізуючи загальні закономірності розвитку оперного жанру наприкінці XX – на початку XXI століття, наголошують на тенденції відмови композиторів від традиційних наративних структур і сюжетних схем, пов'язуючи це з глобальними культурними змінами та розширенням художнього інструментарію. Інтеграція нових медіа, цифрових технологій, електроакустичних засобів та експериментальних сценічних форм значно впливає на оперний жанр, перетворюючи його на платформу для взаємодії музики, драматичного мистецтва, кінематографу та медіарту. Водночас у сучасному оперному процесі простежується зростаючий інтерес до переосмислення історичних жанрових моделей, зокрема через призму неоорієнталізму та постмодерністських синтезів, що поєднують традиційні стилістичні засоби з новаторськими прийомами.

В якості одного з ключових напрямів сучасного оперного мистецтва О. Берегова та С. Волков виділяють камерну оперу, що надає композиторам можливість для гнучкого експериментування зі звуковою тканиною, просторовими рішеннями та виконавськими техніками. Цей формат дедалі частіше виступає лабораторією нових художніх стратегій, у яких взаємодіють вокальні, інструментальні, електронні та мультимедійні елементи. Водночас у статті акцентується увага на тому, що сучасна камерна опера значною мірою орієнтована на *монооперні форми* та невеликі виконавські склади, що дозволяє зосередитися на загостреному психологізмі та інтимності драматичної дії. Композитори відходять від масштабних полотен на користь експериментальних камерних структур, які надають можливість тонкого звукового моделювання, поєднання вокальних, електроакустичних і візуальних елементів. Згадані дослідниками опери «*One*» Міхеля ван дер Аа, «*Hypermusic Prologue*» Ектора Парри, «*Lohengrin*» Сальваторе Шарріно та «*Lady Lazarus*» Людмили Юріної демонструють стійку тенденцію до мінімалізму у виконавському складі та до складної взаємодії різних мистецьких медіа, що формує нові парадигми камерної опери у сучасному музичному просторі.

У цьому контексті творчість Хуана Жо є також показовою, оскільки «*Paradise Interrupted*» маніфестує не лише синтез східної та західної музичних традицій, а й новітні тенденції у сфері камер-

ної опери як жанру, що знаходиться на перетині класичних та експериментальних форм. Особливістю жанрової форми опери «Paradise Interrupted» є її позиціонування саме як опери-інсталяції.

Опера-інсталяція як жанр сучасного музичного театру відображає радикальний зсув у бік експериментаторства при взаємодії тексту, музики та простору. Вона виходить за межі традиційної драматургії та фізичних обмежень оперної сцени, перетворюючи виставу на інтерактивний художній об'єкт, у якому глядач часто стає безпосереднім учасником подій. В рамках жанру опери-інсталяції композитори та режисери використовують розширені акустичні та електронні засоби, нетипові вокальні техніки, інтегруючи у структуру твору перформативні елементи, інсталяційні об'єкти й відеопроєкції, що дозволяє створювати багатошарові смислові конструкції. «Чистих» зразків такого жанру небагато, адже майже всі вони балансують на перехресті опери, перфомансу, інсталяції, експериментальної постановки тощо. В якості прикладів наведемо «Sun & Sea (Marina)» (2019) Ліни Лапелайте, «The Murder of Halit Yozgat» (2017) Бена Фроста.

Твір Хуана Жо в цьому сенсі можна вважати одним з яскравих прикладів опери-інсталяції, адже сам автор в партитурі дає таке жанрове визначення. При заглибленні в сутність поняття стає зрозумілим, що це сценічний твір, який активно залучає простір до побудови драматургії. Як вказує Клер Бішоп, «“Інсталяційне мистецтво” – це термін, який умовно позначає тип мистецтва, у яке глядач фізично занурюється і яке часто описується як “театралізоване”, “імерсивне” або “експериментальне”». Дослідниця також акцентує, що у мистецькій інсталяції «простір і сукупність елементів розглядаються як єдине ціле у всій своїй повноті...». Інсталяційне мистецтво «звертається до глядача безпосередньо як буквальна присутність у просторі» (Bishop, 2005: 6).

Опера-інсталяція Хуана Жо демонструє відмінність від класичних форм інсталяційного мистецтва, оскільки не передбачає повного занурення глядача у сценічний простір, зберігаючи традиційну модель дистанціювання між виконавським актом і аудиторією. Водночас використовуються засоби просторової організації візуального ряду та сценографічні рішення, що активізують сприйняття та сприяють ефекту співприсутності. Завдяки цьому глядач опиняється в середовищі, де сценічна дія виходить за межі класичної концепції театрального поділу на сцену і зал, а візуально-просторові аспекти оперної постановки стають важливими чинниками її драматургічної структури. Такий підхід, хоча й не нівелює межу між виконавським і рецептивним просторами, ство-

рює умови для розширеного досвіду сприйняття, що наближається до імерсивної театральності.

Враховуючи складність жанрової моделі опери, її створення вимагало співпраці розширеного творчого колективу, до якого, окрім Хуана Жо, увійшли художник-постановник Цзі Чао (Ji Chao), режисерка Дженніфер Вень Ма (Jennifer Wen Ma) та виконавиця головної ролі Цянь І (Qian Yi). Кожен з цих митців зробив важливий внесок у формування естетики та концептуальної структури опери, що ґрунтується на синтезі традиційного й сучасного. Візуальний аспект, розроблений Цзі Чао та Дженніфер Вень Ма, забезпечив унікальну сценографічну інтерпретацію, яка поєднує мінімалістичну стилістику з динамічними світловими й просторовими ефектами. Використання візуального символізму та кінетичних декорацій підкреслює ідею взаємодії минулого й теперішнього, а також розширює межі традиційного оперного сприйняття.

Унікальність сценографічного рішення «Paradise Interrupted» полягає у концепції «райського саду», розроблений Дженніфер Вень Ма, яка спирається на традиційне китайське мистецтво вирізання паперу цяньчжи (剪纸 Jiǎnzhǐ). Вона створила масштабну сценічну інсталяцію, що складалася з гігантських паперових моделей, ретельно вирізаних вручну зі спеціального тонкого матеріалу, характерного для китайської художньої традиції та пофарбованих у чорний колір живих квітів.

Ці делікатні, але водночас монументальні конструкції виконують не лише декоративну функцію, а й набувають символічного значення, репрезентуючи ідею змінності та крихкості ідеального світу. Завдяки інтеграції кінетичних механізмів і динамічного світлового оформлення паперові декорації трансформуються протягом вистави, реагуючи на драматичний розвиток подій. Таким чином, простір сцени не залишається статичним, а постійно змінюється, посилюючи атмосферу метафоричної подорожі героїні крізь світ ілюзій та самопізнання.

У контексті візуальної концепції опери «Paradise Interrupted» особливої уваги заслуговує її чорно-біла палітра, що простежується як у сценографії, так і в костюмах. Цей естетичний вибір не є стилістичним мінімалізмом у західному сенсі, він проявляє традиції китайського художнього мислення. За визначенням багатьох дослідників, в основі китайської культури лежить принцип взаємодії «Інь і Ян» – фундаментальний філософський концепт, виражений чорно-білим дихотомічним образом. Саме в цьому баченні світопорядку чорне і біле не є протилежними полюсами, вони перебувають у взаємозумовленій рівновазі, що визначає структуру буття. Візуальне втілення

цієї ідеї знайшло яскраве виявлення у традиційній китайській живописі тушшю, де монохромність, за висловом китайського митця епохи Тан Ван Вей, вважалася найвищою формою художнього вираження. Кольорова виразність замінюється безмежною грою відтінків чорного і білого, світлотіньових нюансів. Таке мислення переноситься в сценічну мову *«Paradise Interrupted»*, де чорно-біла палітра слугує не лише візуальною метафорою, а й свого роду «естетичним жестом», що кодує національно-культурну ідентичність. У даному випадку монохромність не просто передає символічну опозицію світла і темряви, а стає носієм концептуального навантаження, яке відкриває простір для медитативного сприйняття, в якому глядач, занурений у чорно-білий світ сцени, вступає у діалог з традицією, філософією та образами власної свідомості.

Опера *«Paradise Interrupted»* є унікальним мистецьким явищем ще і тому, що синтезує елементи традиційної китайської опери кунцюй, західної академічної музики та сучасних мультимедійних технологій. Її драматургія будується навколо образу жінки, яка шукає недосяжний ідеал, що підкреслює глибоко психологічний аспект опери в душі сучасних композиторських пошуків.

Якщо традиційний оперний жанр тяжів до лінійного, чітко вибудованого драматичного нарративу, то в опері Хуана Жо відбувається децентрація образу героїні, яка перетворюється на множинну, розірвану, глибоко рефлексивну сутність. Жіночий образ тут виходить за межі класичних уявлень про стабільну ідентичність та трансформується у процесуальну структуру, що постійно змінюється залежно від звукового оточення, сценографічних рішень. Подібно до традицій мистецтва інсталяції, що відмовляється від єдиної перспективи огляду, пропонуючи замість цього багатовимірний простір взаємодії, в опері *«Paradise Interrupted»* жіноча суб'єктність є фрагментованою, контекстуальною, непостійною, такою, що існує лише в моменті виконання.

На початку дія розгортається в умовному, абстрактному просторі, однак поступово сценічний ландшафт зазнає трансформацій: сад ніби виростає з порожнечі, а елементи декорацій переміщуються, модифікуючи візуальне середовище та створюючи враження нестабільної, плинної реальності. Такий підхід ґрунтується на принципах китайського театру, зокрема ідеї «порожньої сцени», що наповнюється змістом завдяки діям персонажів і розвитку сюжетної лінії.

В *«Paradise Interrupted»* Хуана Жо одним з ключових механізмів створення багаторівневого смислового простору, що відкриває широкі можливості для інтерпретації та імерсивного

залучення глядача, виступає концепція сну. Просторовий вимір опери відмовляється від однозначності. Автори навмисно не дають остаточного пояснення, чи є події, що розгортаються на сцені, реальністю, фантазією чи сновидінням героїні. Це активізує глядацьке сприйняття, перетворюючи слухача на співавтора, який змушений доконструювати власний сенс оперного нарративу.

Лібрето опери є складним конгломератом класичного китайського тексту та експериментального підходу до мовного матеріалу. Основою лібрето є 55 епізодів з «Півонієвої альтанки» Тань Сяньцзу та поезія династії Тан. Текст опери використовує класичну китайську, сучасну китайську та вигадану мову, яку автори асоціюють із прямою. Саме остання підсилює ідею інсталяційності, оскільки кожен слухач може самостійно інтерпретувати ці фрагменти та наповнювати їх змістом. Така структура демонструє полістилістичний та полімовний підхід, що є ключовим для концепції опери як транскультурного мистецького явища.

Знятий образ Півонієвої альтанки (що виходить з тексту) в цьому контексті постає важливим елементом смислового простору, що виконує функцію символічного порталу між світами. Як і тотальна інсталяція, що, за визначенням К. Бішоп (Bishop, 2005), занурює глядача в середовище, де змісли формуються через асоціації, тексти Тан Сяньцзу в *«Paradise Interrupted»* стають ядром уявного просторового досвіду, навколо якого розгортається дія. У свою чергу сад стає місцем зустрічі з бажаним, відлунням втраченого, перехідним станом між зовнішньою реальністю та внутрішнім світом героїні. Його візуальна форма надає додаткового рівня умовності, підкреслюючи крихкість і плинність простору, що постійно перебуває у стані формування та розпаду. Такий підхід підсилює концептуальну відкритість опери, адже, як і в сновидінні, сенс формується не в межах стабільної структури, а через процес індивідуального переживання та інтерпретації.

Особливе значення має взаємодія сценографії з мультимедійними технологіями. Мультимедійні візуальні ефекти, які може побачити глядач позаду сцени, тонко реагують на вокальні зміни, створюючи синестетичний ефект, де звук і світло формують єдину художню структуру.

Музична драматургія *«Paradise Interrupted»* базується на поєднанні східних і західних традицій. Композитор Хуан Жо спочатку задумував оперу як монооперу для однієї виконавиці, але згодом були додані чотири чоловічі («західні», за визначенням автора музики) голоси: бас-баритон, тенор, баритон та контртенор, що співають свої партії в європейській оперній манері. Їхні ролі не отримують конкретики, символізуючи одночасно такі елементи як повітря, вітер, земля, світляк,

вогонь, коханець, вовк, світло та чотири напрями. Відсутність чіткої персоналізації та стилістична контрастність музики наводять на думку, що ці голоси утворюють символічну «звукову стіну», що оточує жінку та міняється разом з нею.

Вокальна партія героїні виконується у стилі опери кунцуй. Вона м'яка та витончена, відрізняється плавністю мелодичної лінії та великою кількістю прикрас. Окремо треба зазначити роль виконавиці головної партії – Цянь І. Ця співачка є професійною виконавицею ролей кунцуй, що дозволило їй привнести в оперу унікальну вокально-акторську стилістику, яка базується на традиціях класичного китайського музичного театру. Її участь не лише збагачує звукову палітру твору, але й надає йому автентичного зв'язку з традицією, що контрастує із сучасними композиторськими прийомами Хуана Жо.

Інструментальна партія опери, що містить елементи контрольованої алеаторики, поєднує китайські традиційні (дізі, шен, піпа, ударні) та європейські академічні інструменти (гобой, кларнет, фагот, труба, тромбон та струнна група), які інтегруються в єдину звукову тканину, що не підлягає бінарному поділу на «своє» і «чуже». Такий нова-

торський підхід Хуана Жо до тембрової уніфікації руйнує типову дихотомію східного та західного, натомість пропонуючи інтеркультурну єдність.

Висновки. Отже, опера «Перерваний рай» є інноваційним синтезом традицій та новітніх мистецьких підходів. Вона виходить за межі традиційної опери, поєднуючи в експериментальному досвіді перформативність, інсталяцію, мультимедійну сценографію та полістилістику. Остання проявляється не лише у вокальній та інструментальній драматургії, а й у текстовій композиції, що включає різноманітні мовні системи. Взаємодія аудіовізуальних елементів та інсталяційний характер постановки створюють унікальний досвід для слухачів-глядачів, залучаючи їх до активної взаємодії з оперним дійством. Таким чином, «*Paradise Interrupted*» можна розглядати як важливий зразок сучасної транскультурної оперної практики, що розширює межі традиційного музично-театрального жанру.

Перспективи подальших досліджень зосереджені на музикознавчому осмисленні творчості Хуана Жо як представника кроскультурної композиторської школи, чия діяльність відкриває нові горизонти для розуміння транснаціональних процесів у музичному мистецтві ХХІ століття.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Лі Мін. Оперне мистецтво Китаю та Європи в контексті взаємовідображень : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 – Музичне мистецтво / Харківський національний університет мистецтв імені І. П. Котляревського. Харків, 2019. 19 с.
2. Лі Цян. Особливості взаємовпливу італійської та китайської музичної театральної традиції в історичному розвитку. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти*. 2023. Вип. 67. С. 56–67.
3. Лю Ле. Оперна творчість китайських композиторів-емігрантів в аспекті взаємодії східних та західних традицій : дис. ... доктора філософії: спец. 025 – Музичне мистецтво / Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського. Київ, 2023. 220 с.
4. Berehova O., Volkov S. Modern Opera of the Late 20th-Early 21st Centuries: World Trends and Ukrainian Realities. *Journal of History Culture and Art Research*. 2020. T. 9, № 4. Pp. 217–235.
5. Bishop C. Installation Art: A Critical History. London: Tate, 2005. 144 p.
6. Mackerras C. P. Chinese and Western drama traditions: A comparative perspective. *Selected Essays by Contributors to the Research Seminar Series of the Institute of Comparative Cultural Studies at the University of Nottingham Ningbo, China, 2005–2007*. Nottingham, England: Critical, Cultural and Communications Press, 2009. Pp. 21–34.
7. Rao N. Y. Asian Americans in Opera: Historical and Contemporary Perspectives. *Oxford Research Encyclopedia of Literature*. 2020. URL: <https://oxfordre.com/literature/view/10.1093/acrefore/9780190201098.001.0001/acrefore-9780190201098-e-938> (Accessed 25.03.2025)

REFERENCES

1. Li Min (2019). Operne mystetstvo Kytaiu ta Yevropy v konteksti vzaiemovidobrazhen [Opera Art of China and Europe in the Context of Mutual Reflections]: extended abstract of candidate's thesis. Kharkiv: KhNUM im. I. P. Kotliarevskoho. 19 p. [in Ukrainian].
2. Li Qiang (2023). Osoblyvosti vzaiemovplyvu italiiskoi ta kytaiskoi muzychnoi teatralnoi tradytsii v istorychnomu rozvytku [Peculiarities of the Mutual Influence of Italian and Chinese Musical Theater Traditions in Historical Development]. *Problemy vzaiemodii mystetstva, pedahohiky ta teorii i praktyky osvity*, 67, 56–67 [in Ukrainian].
3. Liu Le (2023). Operna tvorchist kytaiskyykh kompozytoriv-emigrantiv v aspekti vzaiemodii skhidnykh ta zachidnykh tradytsii. [Opera Creativity of Chinese Emigrant Composers in the Context of Interaction between Eastern and Western Traditions]: PhD Thesis. Kyiv: NMAU im. P. I. Tchaikovsky. 220 p. [in Ukrainian].
4. Berehova O., Volkov S. (2020). Modern Opera of the Late 20th–Early 21st Centuries: World Trends and Ukrainian Realities. *Journal of History Culture and Art Research*, 9(4), 217–235
5. Bishop C. (2005). Installation Art: A Critical History. London: Tate. 144 p.
6. Mackerras C. P. (2009). Chinese and Western drama traditions: A comparative perspective. In: Selected Essays by Contributors to the Research Seminar Series of the Institute of Comparative Cultural Studies at the University of Nottingham Ningbo, China, 2005–2007. Nottingham: Critical, Cultural and Communications Press, 21–34
7. Rao N. Y. (2020). Asian Americans in Opera: Historical and Contemporary Perspectives. *Oxford Research Encyclopedia of Literature*. URL: <https://oxfordre.com/literature/view/10.1093/acrefore/9780190201098.001.0001/acrefore-9780190201098-e-938> (Accessed 25.03.2025)